

31.5.2023

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
PL 6
13035 AVI

Neova Oy, Suurisuon turvetuotantoalueen jälkihoitotoimien vahvistaminen ja ympäristöluvan rauettaminen, Kajaani

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt Kainuun ympäristöterveyspalveluilta lausuntoa Neova Oy:n (entinen Vapo Oy) jättämästä hakemuksesta koskien Suurisuon turvetuotantoalueen jälkihoitoa ja ympäristöluvan rauettamista. Turvetuotanto Suurisuolla on lopetettu vuonna 2019. Toiminnalla on Pohjois-Suomen ympäristöluovaviraston 7.9.2005 (nro 45/05/2) myöntämä toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupa, jonka lupamääräyksiä on tarkistettu 10.2.2016 (nro 17/2016/1) Pohjois-Suomen aluehallintoviraston toimesta.

Turvetuotantoalue sijaitsee Kajaanissa, noin 28 km Kajaanin keskustaaajamasta lounaaseen ja 5,5 km Otanmäen taajamasta eteläkaakkoon. Tuotantoalueen pinta-ala auma-alueineen on 121,5 ha. Tuotantoalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella tai sellaisen läheisyydessä. Lähin luokiteltu pohjavesialue on Vuottolahden 1-luokan pohjavesialue noin 8 km etäisyydellä pohjoisessa.

Ympäristöluvassa annetun lupamääräyksen 13 mukaan tuotannosta poistettujen alueiden vedet on johdettava vesienkäsittelyrakenteiden kautta niin kauan, että alueet ovat kasvipeitteisiä, mutta kuitenkin vähintään 2 vuoden ajan, tai kun alueet on siirretty pysyvästi muuhun käyttöön. Lupamääräyksen 14 mukaan toimijan on hyvässä ajoin, viimeistään 6 kk ennen toiminnan päättymistä, esitettävä AVIn hyväksyttäväksi yksityiskohtainen suunnitelma toiminnan lopettamisen edellyttämistä ympäristönsuojelua koskevista toimita ja tuotantoalueen jälkihoidosta.

Turvetuotantoalueelle kertyvät pintavedet johdetaan laskeutusaltaana toimivan pump-pausaltaan kautta pintavalutuskentälle ja siitä edelleen laskuojaan. Laskuojasta vedet ohjautuvat Humpinjoen ja Vuottojoen kautta Oulujärven Vuottolahteen. Jälkihoitovai-heessa aiheutuu vielä vesistökuormitusta, mutta päästöjen ei arvioida oleellisesti muuttavan Humpinjoen tai Vuottojoen vedenlaatua taikka aiheuttavan merkittäviä hai-tallisia vaikutuksia lähialueen pintavesien käytölle. Jälkihoitovaiheen päätyttyä ja tar-peettomien vesienkäsittelyrakenteiden purkamisen jälkeen alueen vedet virtaavat edelleen nykyistä reittiä pitkin.

Päästötarkkailua on tehty ympärivuotisesti vuosina 2016-2021 ja kesäaikaista jälki-tarkkailua vuonna 2022. Pintavalutuskentältä lähtevä vesi on ollut vuosina 2015-2022 keskimäärin hapanta, kokonaisfosforipitoisuus lievästi rehevän veden tasoa, koko-naistyyppipitoisuus rehevän veden tasoa ja kiintoainepitoisuus hieman koholla. Ympä-ristöluvassa kiintoainepitoisuudelle asetettu pitoisuusraja on ylittynyt vuosina 2020 ja 2022, mutta muilta osin vedenlaatu on täyttänyt ympäristöluvassa asetetut raja-arvot. Kokonaisuutena pintavalutuskentän toiminta on hakemuksessa arvioitu vedenlaatu-tosten perusteella hyväksi.

Vesistöstä päästötarkkailua on tehty Vuottojoesta turvetuotantoalueen ylä- ja alapuo-lelta, sekä Humpinjoesta tuotantoalueen alapuolelta. Kaikissa tarkkailupisteissä ve-den pH on ollut keskimäärin hapan, sähkönjohtavuus alhainen ja humuspitoisuus kor-kea. Yläpuoliseen tarkkailupisteeseen verrattuna kasvua on ollut kiintoaine- ja

ravinnepitoisuuksissa. Kaikkien tarkkailupisteiden rautapitoisuudet ovat olleet korkeita jopa suovaltaiselle valuma-alueelle.

Jälkihoitovaiheessa turvetuotantoalue valmistellaan seuraavaa maankäyttöä varten poistamalla alueelta turvetuotantoon liittyvät koneet ja laitteet, sekä siistimällä alue jätteistä ja seuraavaa maankäyttöä haittaavista rakenteista. Auma-alueet tyhjenetään ja maisemoidaan kasvillisuuden leviämisen varmistamiseksi. Turvetuotantoalueella on tehty tuhkalannoitusta Neova Oy:n omistamille alueille ja taimettuminen alueella on alkanut hyvin. Vesienkäsittelyrakenteita tarkkaillaan ja niiden kunnosta huolehditaan siihen saakka, kun alueen todettu kasvittuneen riittävästi tai siirtyneen seuraavaan maankäyttöön. Tarpeettomat vesienkäsittelyrakenteet puretaan, mikäli Kainuun ELY-keskus myöntää luvan käytön lopettamiselle.

Turvetuotantoalueella on suunniteltu tehtäväksi PIMA-selvitys kesän 2023 aikana.

Terveydensuojeluviranomainen on tutustunut hakemukseen liitteineen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Terveydensuojeluviranomainen katsoo, että vesienkäsittelyrakenteita tulee ylläpitää niin kauan ja turvetuotantoalueelta pois johdettavien vesien laadulle tulee asettaa sellaiset raja-arvot, että alapuolisessa vesistössä ei aiheudu vedenlaadun tai vesistön virkistyskäyttömahdollisuuksien jatkuvaa heikentymistä.

PIMA-selvityksessä tehdyt havainnot tulee tarvittaessa huomioida turvetuotantoalueen jälkitarkkailussa ja vesienkäsittelyssä.

Muilta osin terveydensuojeluviranomaisella ei ole hakemuksesta huomautettavaa.

Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Terveysvalvonta

Päivi Nykänen
ympäristöterveysjohtaja

Juha-Matti Markkanen
terveystarkastaja

Tiedoksi

Kainuun ympäristöterveyspalvelut